

**Predmety a okruhy tém rigoróznej skúšky
a odporúčaná literatúra
pre študijný odbor: filológia
študijný program: anglický jazyk pre európske inštitúcie a ekonomiku
(PhDr.)**

Rigorózna skúška v odbore **filológia** v študijnom programe **anglický jazyk pre európske inštitúcie a ekonomiku** (PhDr.) pozostáva z dvoch častí - obhajoby rigoróznej práce a z ústnej skúšky z jedného povinného a jedného voliteľného predmetu. **Povinný predmet** je predmet širšieho vedného základu, **voliteľný predmet** súvisí so zameraním rigoróznej práce.

Povinný predmet:

Anglický jazyk pre európske inštitúcie a ekonomiku

Počas rigoróznej skúšky kandidát/ka preukazuje schopnosť charakterizovať špecifiká odborného prekladu v porovnaní s umeleckým prekladom, je schopný/á vyjadriť sa k aspektom odborného prekladu v právnej oblasti z hľadiska ne/ekvivalencie na úrovni slova a nad úrovňou slova, najmä čo sa týka pojmových a verbalizačných medzier spôsobených odlišnosťami právnych systémov. Má prehľad o histórii právnej angličtiny a etapách jej vývinu s dôrazom na rôzne jazykové substráty, ktoré sa v nej aj v súčasnosti prejavujú, a na s tým spojené špecifické prekladateľské situácie a prekladateľské metódy a stratégie, ktoré sú k dispozícii na ich zvládnutie. Je oboznámený/á so štylistickým a žánrovým rozvrstvením právnej angličtiny. Na úrovni vety dokáže identifikovať charakteristické syntaktické javy právneho jazyka, nad úrovňou vety ovláda problematiku textovej kohézie a extralingvistickej koherencie právnych textov a preukazuje tiež znalosť významu teórie rečových aktov pri preklade. Ovláda problematiku ekvivalencie, prekladateľských techník a metód a hodnotenia prekladu.

Okruhy tém predmetu:

1. Právny jazyk – štylistická a žánrová charakteristika
2. História vývinu právnej angličtiny
3. Prekladateľské metódy a stratégie v právnom preklade, rozhodné právo pri preklade a „foreignizing“ vs. „domesticating“ prístup a ich úskalía v právnom preklade
4. Problematika ekvivalencie a hodnotenia kvality prekladu

Odporúčaná literatúra:

- 1, Tiersma, M. P. (2003). *The Creation, Structure, and Interpretation of the Legal Text*. <http://www.languageandlaw.org/LEGALTEXT.HTM> (accessed October 15, 2016).
- 2, Berukštiené, D. (2016). Legal Discourse Reconsidered: Genres of Legal Texts. *Comparative Legilinguistics*. Vol. 28/2016. <http://dx.doi.org/10.14746/cl.2016.28.5>.
- 3, Mellinkoff, D. (1963). *The Language of the Law*. Boston: Little, Brown & Co.

Voliteľné predmety:

1. Terminológia v právnom preklade

Kandidát/ka preukazuje znalosti v oblasti terminológie ako smeru aplikovanej lingvistiky, dokáže vysvetliť rôzne prístupy k trichotómii termín – pojem – referent. Preukazuje znalosť základných typologických odlišností kontinentálneho a anglo-amerického práva a je schopný/á vysvetliť, aké prekladateľské problémy prinášajú tieto odlišnosti pri preklade právnej terminológie. Sú mu/jej známe lingvistické postupy komponentnej analýzy, analýzy pomocou logických/absolútnych

predikátov pri medzijazykovom porovnávaní termínov, analýzy definície a abstrahovania definičných predikátov a dokáže výsledky analýzy usúvst'ážniť s prekladateľskými stratégiami.

Okruhy tém predmetu:

1. Vzťah termín – pojem – referent
2. Definícia a definičné prvky
3. Vzťah – komponentná analýza a analýza logického spektra
4. Kontinentálny vs. anglo-americký právny systém – spoločné prvky a odlišnosti
5. Prekladateľské postupy pri preklade terminológie

Odporúčaná literatúra:

- 1, Cabré, M.T., Sager, J.C. (1999) *Terminology: Theory, Methods and Application*. Amsterdam: J. Benjamins Publishings.
- 2, Tomášek, M. (1998). *Překlad v právní praxi*. Praha: Linde Praha, a.s.
- 3, Masár, I. (1991). *Průručka slovenskej terminológie*. Bratislava: Veda.

2. Lingvistická typológia a preklad

Kandidát/ka má preukázať základné vedomosti o terminológii, základných pojmoch, koncepciách a teóriách v oblasti lingvistickej typológie všeobecne a s dôrazom na angličtinu a slovenčinu. Pozná problematiku jazykového kontaktu, globalizácie, „code-switching“, atď. Preukazuje schopnosť aplikovať poznatky v oblasti jazykovej typológie pri preklade, a to v oblasti morfológie, lexikológie a syntaxe.

Okruhy tém predmetu:

1. Typologické klasifikácie jazykov
2. Standard Average European
3. Typologická charakteristika angličtiny a slovenčiny a jej relevantnosť z prekladateľského hľadiska

Odporúčaná literatúra:

- 1, Kortvélyessy, L. (2017). *Essentials of Language Typology*. Košice: UPJŠ.
- 2, Ondruš, Š. a Sabol, J. (1987). *Úvod do štúdia jazykov*. Bratislava: SPN.
- 3, Lim, L., Ansaldo, U. (2015) *Languages in Contact*. Cambridge: CUP.

3. Tlmočnictvo

Kandidát/ka preukazuje ovládanie všeobecných poznatkov v oblasti klasifikácie tlmočnických aktov, ich situačného kontextu, etiky výkonu tlmočnickej profesie. Je schopný/á vysvetliť vzťah medzi prekladom a tlmočením, ovláda problematiku sémantickej, pragmatickej a funkčno-vetno-perspektívnej analýzy štruktúry diskurzu, ako aj problematiku kontextu, inferencie, redundancie a anticipácie pri tlmočení.

Okruhy tém predmetu:

1. Časové aspekty tlmočnickeho úkonu
2. Diskurz – sémantická, pragmatická a FSP analýza štruktúry diskurzu na účely tlmočnickeho úkonu
3. Kontext, redundancia, inferencia a anticipácia pri tlmočení

Odporúčaná literatúra:

- 1, Chernov, G. V. (2004). *Inference and Anticipation in Simultaneous Interpreting*. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins B.V.
- 2, Jones, R. (1998) *Conference Interpreting Explained*. Manchester: St. Jerome Publishing.
- 3, Makarová, V. (2004). *Tlmočenie*. Bratislava: STIMUL.